

Posudek diplomové práce Denisy Micháلكové Téma exilu a ženské postavy v tvorbě Ivy Pekárkové

Posudek oponentky

Diplomová práce Denisy Micháلكové se soustřeďuje na exilovou tvorbu Ivy Pekárkové, kterou vidí prizmatem současných pohledů, které si všímají různých typů setkávání kultur a jevů, které vznikají z těchto setkávání, soudobého nomádství, migrování a také záměrného bytí na okraji majoritní společnosti. Tvorba Ivy Pekárkové může být z tohoto pohledu velmi atraktivní. Tvorba této spisovatelky, která odešla v druhé polovině 80 let, nabízí zkušenost, kterou může předat jen málokdo, byť zůstává v celé své tvorbě vlastně věrná jednomu úhlu pohledu a jedné výrazné stylizaci, která zdůrazňuje tělesnost, vyloučenost, nezakotvenost, a až obsesivní otevřenost k cizímu. Součástí literární stylizace vytvoření silné „drsné“ hrdinky, které zdánlivě není svázána předsudky, a to ji umožňuje pobývat v těch zákoutích multietnických společenství bez ostychu a určitou křehkou drzostí.

Denisa Micháلكová si zvolila k interpretaci romány *Péra a perutě* (1989), *Kulatý svět* (1993) a *Dej mi ty prachy* (1996), které pak doplňuje reportážní a blogovou tvorbou autorky.

Téma exilu, které si studentka zvolila, má velký potenciál a je pochopitelné že studentku zajímá. Hrdinky, které autorka vytvořila, jsou navíc svým způsobem přitažlivé, jejich osudy atraktivní svoji neobvyklostí, demonstrativní sexuální otevřeností. Je jistě lákavé, se pokusit popsat, tento typ postav.

První část diplomové práce je spíše věnována popisu vývoje díla Ivy Pekárkové v kontextech exilové literatury. V této části by nebylo nezajímavé, i přesto, že reflexe této spisovatelky není velká, zasadit ji hlouběji do kontextu tehdejší české literatury a možná též první reflexí západního feminismu a prvních českých feministických spisovatelek jako byla např. Eva Hauserová. Nelze říci, že by tvorba Ivy Pekárkové byla feministická, ale rozvíjí se v dotecích s tímto směrem. Takovéto zasazení by mohlo pomoci odkrýt stylizaci Pekárkové jako autorky a také pochopit způsob výstavby hrdinek. (Do jisté míry antifeministický postoj je specifickou strategií a bylo třeba je vidět, jako opakující se strategii vůbec, kdy se Pekárková na jedné straně vymezuje k různým klišé a na druhé straně je sama konstruuje.)

Hrdinkám románů je věnována analytická a interpretační část diplomové práce. Denisa Micháلكová využívá dva přístupy, které ji napomáhají popsat a interpretovat hrdinky románů, které se víceméně opakují ve všech sledovaných textech. Jde o Forsterovu koncepci rozlišující postavy na tzv. ploché a kulaté. Tady bych uvítala přece hlubší vzhled do této terminologie, která může svádět k snadným a zdánlivě jasným formulacím. Jako jemnější nástroj se pak jeví pro celek diplomové práce Phelanův model literárních postav v knize *Reading People, Reading Plots: Character, Progression, and the Interpretation of Narrative*. Tento dává možnost rozumět polyfunkčnosti hrdinů a hrdinek a také nacházet právě i určitou stereotypnost a schematičnost postav Ivy Pekárkové. Modelu diplomantka rozumí, dokáže jej popsat, ale jeho využívání je myslím limitováno důvěrou v sílu textu Ivy Pekárkové.

Třetím nástrojem, o která se práce chce opřít a který si osvojuje, je koncept feministického narativu od Susan Lanser. Využití zůstává v zárodku.

Práce v interpretační části trpí opakováním, redundancemi a teoretické nástroje nejsou využívány plně jako nástroje. Někdy působí dekoračně. Nejlépe autorce pro její popis Pekárkové fungují nepřiliš složité postřehy Blanky Svadbové.

Diplomová práce věnované Ivě Pekárkové je vlastně velmi obtížný úkol, neboť je třeba překročit sílu určitého zbanalizovaného obrazu exilu, nomádství a ženské stylizace. Text sám moc neposkytuje oporu. Proto v práci tak významně chybí kontext a srovnání s celkovou situací raných 90. let.

Diplomovou práci poškozují četné překlepy a nejasné formulace.

Práci však považuji za obhajitelnou a doufám v diskusi, zvláště nad některými tématy, které se otevírají zdánlivě samozřejmě. Jako například, čím jsou postavy antifeministické?

Navrhuji známku dobře, případně podle průběhu obhajoby velmi dobře.

Libuše Heczková